

Abstrakt.

Tato disertační práce navrhuje sentienci jako přijatelné kritérium morálního statusu. Vnímající bytosti schopné mít příjemné i nepříjemné zkušenosti mají na základě této své schopnosti zájem netrpět, a my, jakožto morální aktéři, běžně předpokládáme, že působit záměrně a bezdůvodně bolest je špatné. První část disertace si klade za cíl obhájit tři teze: 1) biologický život představuje příliš široké kritérium morálního statusu.; 2) Racionalita (rozum, jazyk, morální autonomie, schopnost reciprocity) představuje příliš úzké kritérium morálního statusu; 3) sentience je přijatelným kritériem morálního statusu. Práce představuje etické teorie Alberta Schweitzera, René Descarta, Immanuela Kanta a Petera Carrutherse. Předkládá argument marginálními případy a kritiku speciesismu. Zaměřuje se na základní koncepty vědomí, problematiku subjektivního charakteru vědomých zkušeností a problém jiných myslí. Posuzuje také důkazy sentience u savců, ptáků, plazů, obojživelníků, ryb, hlavonožců a členovců.

Druhá část disertace si klade za cíl představit a zhodnotit normativní teorie, které s kritériem sentience pracují, a zároveň obhájit tezi, že kontraktualismus, je-li správně pochopen, poskytuje přesvědčivý teoretický rámec pro přiznání přímého morálního statusu zvířatům. Práce se nejprve věnuje preferenčnímu utilitarismu Petera Singera, jehož normativní závěry vyhodnotí jako nepřijatelné. Poté se zaměří na přirozenoprávní teorii Toma Regana, jehož normativní závěry vyhodnotí jako přijatelné, ale proces, kterým k nim Regan dospěl, nikoli. Jako možné východisko poté nabídne upravenou verzi kontraktualismu Johna Rawlse, která se nakonec ukáže jako nejpřijatelnější.

Klíčová slova: etika, sentience, morální status zvířat